

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUKSET PALKKAKERTOIMESTA JA TYÖELÄKEINDEKSISTÄ VUODELLE 2025

Lainsäädäntö

Suomessa pitkäaikaisesti maksettavien sosiaaliturvaetuuksien reaaliarvon säilyminen on pyritty turvaamaan siten, että nämä etuudet tarkistetaan vuosittain palkka- ja kuluttajahintatasossa tapahtuvat vuotuiset muutokset huomioon ottavalla indeksillä. Myös etuuksien perusteena olevat ansiotulot ja etuuslainsäädännössä olevat tulo- ja ansiorajat tarkistetaan indeksillä.

Maksussa olevat työeläkkeet tarkistetaan vuosittain työeläkeindeksillä ja työeläkelainsäädännössä olevat tulo- ja ansiorajat palkkakertoimella. Työeläkeindeksistä ja palkkakertoimesta säädetään työntekijän eläkelaisissa (395/2006; TyEL).

TyEL 96 §:n mukaan tässä laissa säädetyt ansiorajat, rahamäärät ja rajamäärät tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien *palkkakertoimella*, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,8 ja hintatason muutoksen painokerroin on 0,2. Eläkettä laskettaessa vuosiansiot tarkistetaan palkkakertoimella eläkkeen alkamisvuoden tasoon. TyEL:ssä olevat rahamäärät ja rajamäärät vastaavat palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004. TyEL 97 §:n mukaan palkkakertoimen perusteena käytetään Tilastokeskuksen laskemien ansiotaso- ja kuluttajahintaindeksin vuotuisia muutoksia edellisen kalenterivuoden kolmannella vuosineljänneksellä.

TyEL 98 §:n mukaan maksussa oleva eläke tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta *työeläkeindeksillä*, jota laskettaessa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,2 ja hintatason muutoksen painokerroin on 0,8. TyEL 99 §:n mukaan työeläkeindeksin perusteena käytetään Tilastokeskuksen laskemien ansiotaso- ja kuluttajahintaindeksin vuotuisia muutoksia edellisen kalenterivuoden kolmannella vuosineljänneksellä.

TyEL 100 §:n mukaan sosiaali- ja terveysministeriö antaa asetuksella palkkakertoimen ja työeläkeindeksin kullekin kalenterivuodelle viimeistään kaksi kuukautta ennen sen kalenterikuukauden alkua, josta niitä sovelletaan.

Indeksilaskelmien perusteena käytetyt luvut

Vuoden 2025 palkkakertoimen ja työeläkeindeksin laskemisessa on käytetty seuraavia lukuja:

Palkkatason perusteena on käytetty ansiotasoindeksiä (2015 = 100) ja hintatason perusteena kuluttajahintaindeksiä (2015 = 100).

TyEL-indeksien laskennassa ansiotason muutos perustuu aina ennakkolliseen tietoon. Mahdollinen ennakkollisen tiedon tarkentumisesta syntyvä virhe tulee tavallisesti korjatuksi laskettaessa TyEL-indeksilukuja seuraavalle vuodelle.

Ansiotasoindeksin vuoden 2024 III:n vuosineljänneksen ennakollinen pisteluku on 121,5.

Vuoden 2024 TyEL-indeksien laskennassa käytetty ansiotasoindeksin vuoden 2023 III vuosineljänneksen ennakollinen pisteluku oli 118,5.

Kuluttajahintaindeksin pistelukujen keskiarvo vuoden 2023 III vuosineljännekseltä on 121,0 ja vuoden 2024 III vuosineljännekseltä 122,2.

Palkkakertoimen vahvistamisessa on perustana palkkakertoimen arvo yksi vuonna 2004 (2004 = 1,000).

Sosiaali- ja terveysministeriön vuodelle 2024 vahvistama palkkakerroin on 1,637 (tarkka arvo 1,63703) ja työeläkeindeksin pisteluku 3037 (tarkka arvo 3037,17).

Esitys

Edellä olevan perusteella esitän, että sosiaali- ja terveysministeriö antaa vuoden 2025 palkkakertoimeksi ja työeläkeindeksiksi seuraavat luvut:

Työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitettu palkkakerroin

1,67343 eli **1,673**

Ehdotettu palkkakerroin merkitsisi noin 2,20 %:n nousua kuluvaan vuoteen verrattuna.

Työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitettu työeläkeindeksi

3076,64 eli **3077**

Ehdotettu työeläkeindeksi merkitsisi noin 1,32 %:n nousua kuluvaan vuoteen verrattuna.

Vaikutukset

Työeläkeindeksiin on sidottu yksityisten alojen työeläkelakien mukaiset maksussa olevat ansio- ja perhe-eläkkeet sekä julkisten alojen eläkejärjestelmien mukaiset maksussa olevat ansio- ja perhe-eläkkeet, sotilasvammalain mukaiset eräät korvaukset sekä luopumiseläkkeet ja luopumistuet.

Työeläkeindeksin mukaisesti tarkistetaan myös muun muassa valtion virkamieslain mukainen toistuva korvaus, liikennevakuutuslain, potilasvakuutuslain ja ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain mukaiset maksussa olevat jatkuvat korvaukset sekä työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain mukaiset maksussa olevat eläkkeet ja eräät muut korvaukset kuten jatkuvana maksettavat haittarahat.

Palkkakertoimella tarkistetaan työeläkettä laskettaessa eläkkeen perusteena oleva ansiot ja työeläkelaeissa säädetyt tulorajat laskentahetken tasoon. Lisäksi osittaisen

varhennetun vanhuuseläkkeen jälkeen maksettavaa muuta eläkettä tai osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen jälkimmäistä eläkeosuutta laskettaessa osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen perusteen vielä myöntämättä oleva eläkeosuus tarkistetaan palkkakertoimella eläkkeen alkamisvuoden tasoon.

Palkkakerrointa käytetään omaishoidon tuen vähimmäismäärän sekä perhehoitolain mukaisen palkkion määrittämisessä, työnantajien työttömyysvakuutusmaksujen porrastusta säätelevien palkkasummarajojen tarkistamisessa, työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksun ja irtisanovan työnantajan muutosturvamaksun alarajan sekä näiden porrastusta säätelevien palkkasummarajojen tarkistamisessa, päivärahamaksun vuositulorajan tarkistamisessa ja eräiden työttömyysturvalaissa säädettyjen rahamäärien tarkistamisessa.

Palkkakertoimella tarkistetaan myös valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukainen laskennallinen tulo. Myös muun muassa työtapaturma- ja ammattitautilain, lain tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä sekä sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain mukaiset rahamäärät kuten korvauksia koskeva vähimmäisvuosityöansio ja haittarahan perusmäärä tarkistetaan vuosittain palkkakertoimella.

Palkkakerrointa käytetään myös ansionmenetykskorvauksen ja perhe-eläkkeen perusteena olevan vuosityöansion määrittämisessä. Myös vakuuttamisvelvollisuuden euromääräinen alaraja tarkistetaan vuosittain palkkakertoimella.

Liikennevakuutuslain, potilasvakuutuslain ja ympäristövakuutuksesta annetun lain mukaisten ansionmenetystä ja elatuksen menetystä koskevien korvausten määrittämisessä käytetään niin ikään palkkakerrointa. Palkkakertoimella tarkistetaan myös sairauspäivärahan, kuntoutusrahan ja vanhempainpäivärahan määräytymisessä käytettävät tulorajat sekä vuositulo silloin, kun vanhempainpäiväraha määräytyy edellisen vanhempainpäivärahan perusteena olleen vuositulon perusteella.

Työeläkeindeksin sekä palkkakertoimen kokonaisvaikutus eläkkeisiin ja etuuksiin on eläkelaitoksilta saadun tiedon mukaan arviolta seuraava:

		Lisäys kokonaismenoihin Milj. euroa	Valtion osuus Milj. euroa
Työeläkkeet			
- yksityinen sektori	(TyEL)	260	
	(MEL)	4	1
	(YEL)	23	-3 ¹
	(MYEL)	10	8 ¹

¹ arvioitu suoraan kokonaismenojen suhteellisenä osuutena.

Yrittäjäeläkkeissä indeksitarkistus nostaa maksutuloa. Valtion talousarvioesitykseen menon kasvu vaikuttaa lähes koko painollaan, vähennettynä maksutulomuutoksella.

- valtio		73	73 ²
- kunnat		99	
- muut SP, Kela, Ahvenanmaa, kirkko		7	
Erityiseläkkeet ja etuudet		27	4 ³
Yhteensä		503	83

² Työeläkeindeksin vaikutus, momentti 28.50.15, eläkkeet

³ sisältää valtion osuuden kuntoutusrahoista, luopumiseläkejärjestelmistä, MATA-eläkkeistä, MYEL-päivärahasta sekä sotilasvammakorvauksista, sotilastapaturmista ja Valtiokonttorin liikenne- ja tapaturmamenoista sekä muista korvauksista.